

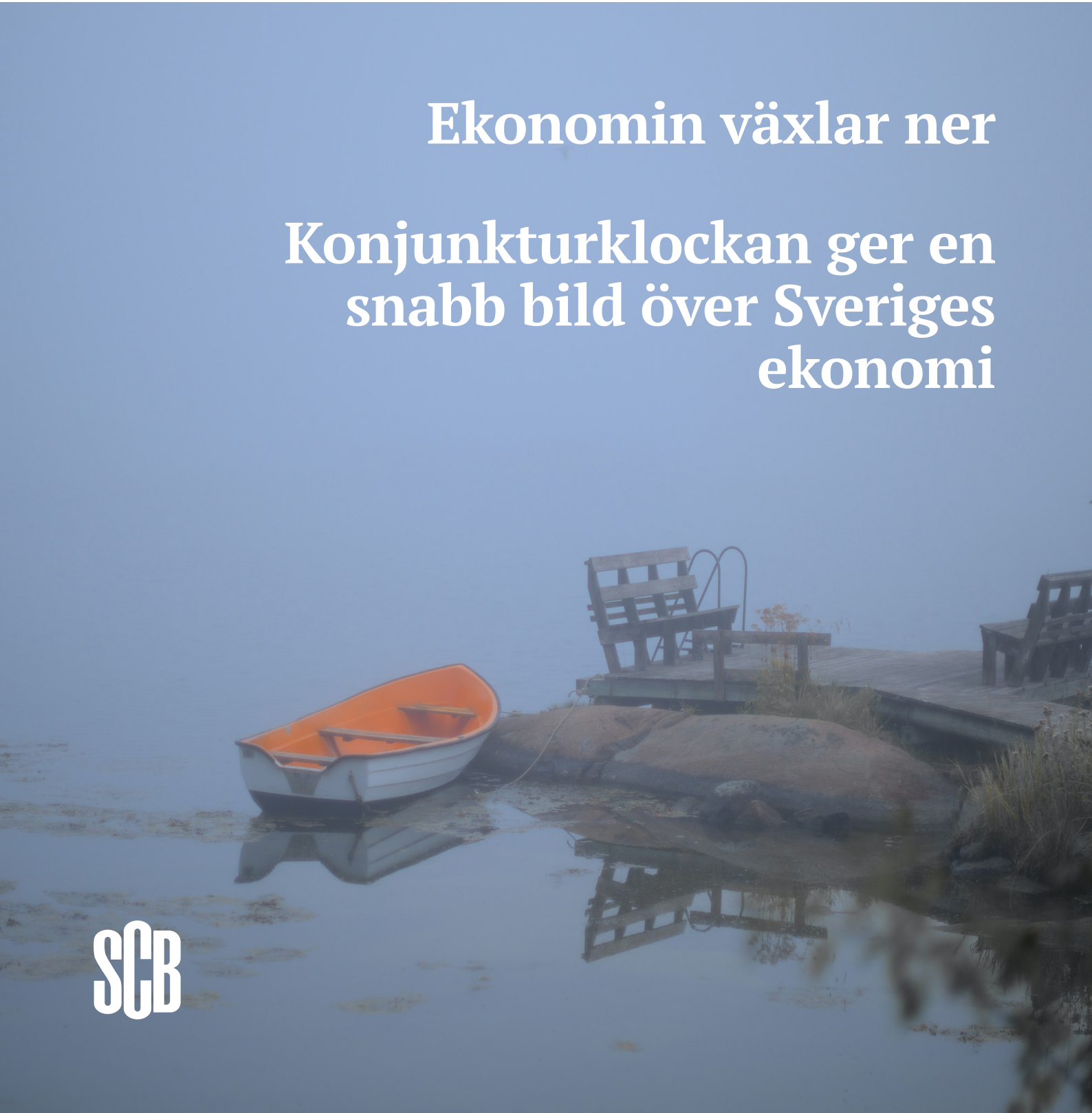
Nummer 10 2022

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Ekonomin växlar ner

Konjunkturklockan ger en
snabb bild över Sveriges
ekonomi

SCB

Innehåll

Månadsöversikt augusti 2022	3
Läget i ekonomin	4
Ekonomin växlar ner	4
Fördjupning	8
Konjunkturklockan ger en snabb bild över Sveriges ekonomi	8
Internationell utblick	14
Centralbanksräntorna stiger	14
Indikatorer för Sverige, EU och USA	15

Om Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att ge en helhetsbild över ekonomin utifrån den ekonomiska statistiken. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden samt en internationell utblick.

Publicering sker månadsvis, med ett uppehåll i juli.

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

[SCB:s konjunkturklocka finns här](#). Den ger en interaktiv presentation av konjunkturläget och riktningen i den svenska ekonomin.

Fler diagram med [konjunkturindikatorer finns här](#).

Månadsöversikt augusti 2022

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
BNP-indikator månad	-1,3	3,6	—	+
Näringsliv				
Näringslivets produktion	-1,3	4,3	—	+
Industrins produktion	-6,4	2,1	—	+
Industrins orderingång	-4,2	-0,6	—	—
Tjänsteproduktion	-1,4	4,6	—	+
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	0,0	1,7	●	+
Detaljhandelns försäljning	-0,4	-5,1	—	—
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	0,5	28,7	+	+
Varuimport ³⁾	0,7	31,9	+	+
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	1,5	9,0	+	+
Producentpriser	3,3	22,0	+	+
Arbetsmarknad				
Sysselsättningsgrad ⁴⁾	0,1	2,0	●	+
Arbetslöshetstalet ⁵⁾	-0,1	-1,9	●	+
Arbetade timmar ⁶⁾	0,3	5,1	+	+

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Sysselsättning som andel av befolkningen 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden.

5) Arbetslöshet som andel av arbetskraften 15–74 år. Förändring i procentenheter. Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på originalvärden. Symboler anges med omvänt tecken.

6) Arbetade timmar 15–74 år (inklusive sysselsatta utomlands). Månadsförändring baserar sig på säsongrensade och utjämnade data. Årsförändring baserar sig på kalenderkorrigerade data.

Symbolerna betyder:

Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Läget i ekonomin

Ekonomin växlar ner

Aktiviteten i den svenska ekonomin mattades av under sommaren. I augusti var aktiviteten till och med lägre än månaden innan. Den höga inflationen urholkar hushållens köpkraft samtidigt som stigande räntor ytterligare dämpar efterfrågan. Flera månadsindikatorer visar nedgångar i augusti.

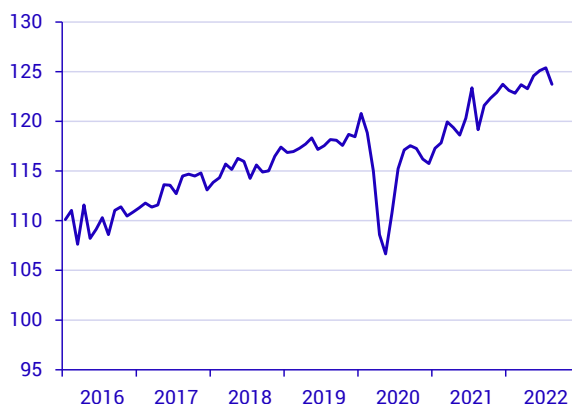
Den svenska ekonomin har växlat ner de senaste månaderna. Visserligen steg aktiviteten i ekonomin i både juni och juli men tillväxten mattades gradvis av under sommaren. I augusti föll den månadsvisa BNP-indikatorn med 1,3 procent jämfört med juli, säsongrensat. Den senaste månadsstatistiken visar att augusti var en svag månad med nedgångar för flertalet indikatorer.

-1,3 %

BNP-indikatorn minskade i augusti jämfört med juli

Lägre aktivitet i svensk ekonomi

BNP-indikatorn. Index 2011=100, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

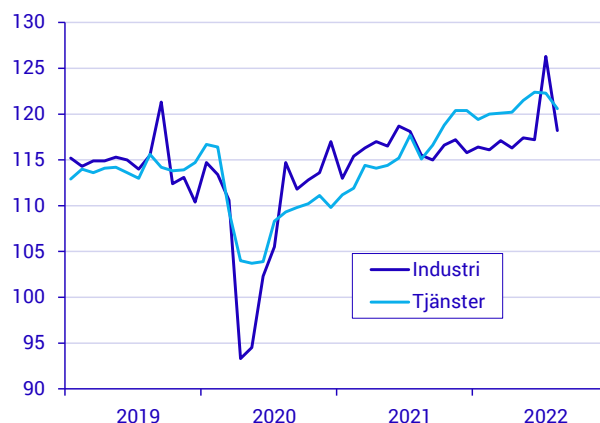
Bilden av en försvagad konjunktur stärks av det nya visualiseringsverktyget SCB:s konjunkturklocka. Den visar att flera delar av svensk ekonomi utvecklats svagt de senaste månaderna. På sidorna 8–13 går det att läsa mer om SCB:s konjunkturklocka. Där finns även en länk till verktyget.

Minskad produktion för flera branscher

Produktionen i näringslivet minskade i augusti. Den främsta anledningen var en kraftig nedgång för industriproduktionen men även tjänsteproduktionen backade. Produktionen minskade för flera av industrins delbranscher och klart störst var nedgången för fordonsindustrin. Efter en rekyl uppåt i juli så föll produktionen tillbaka i augusti. Bland tjänstebranscherna minskade produktionen för bland annat hotell- och restaurangbranschen och företagstjänster.

Svagare industri- och tjänsteproduktion i augusti

Produktionsvärdeindex 2015=100, säsongrensade värden

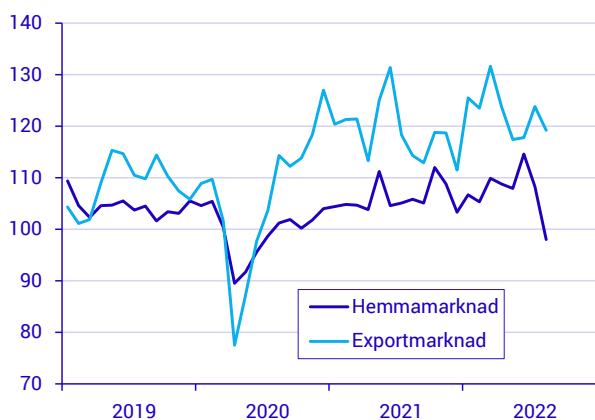
Källa: Produktionsvärdeindex (SCB)

Det kraftiga produktionstappet för industrin i augusti förklaras till viss del av att produktionen var ovanligt hög i juli. Eller rättare sagt att produktionsminskningen var lägre jämfört med tidigare år. Det innebar en stor ökning enligt den säsongrensade serien i juli vilket påverkar jämförelsen med augusti.

"Industrins ordergång vände ner i augusti efter två månader i rad med ökningar"

Det finns fler tecken på att efterfrågan håller på att försvagas. Industrins ordergång vände ner i augusti efter två månader i rad med ökningar. Ordergången från både utlandet och hemmamarknaden minskade. Särskilt svag var inflödet från den inhemska marknaden som föll kraftigt trots en tillbakagång redan i juli.

Ordergången minskar från både hemma- och exportmarknaden
Industrins ordergång. Index 2015=100, säsongrensade värden

Källa: Industrins ordergång (SCB)

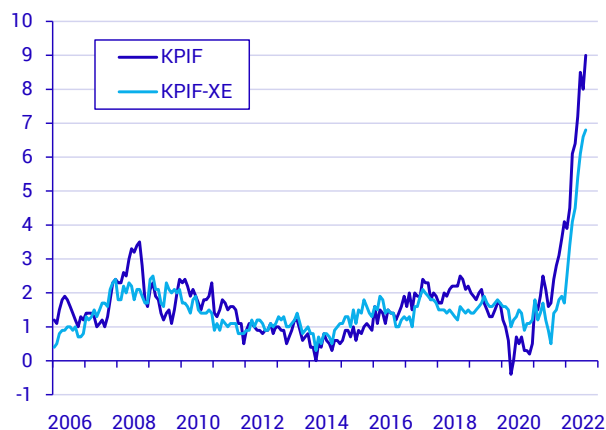
Inflationen stiger snabbt

Stigande priser och höga räntor slår mot hushållens ekonomi, och än finns inga tecken på en vändning. Inflationen enligt KPIF fortsatte att stiga i augusti till 9,0 procent. Man får gå tillbaka till början av 1990-talet för att hitta lika snabba prisökningar. En stark köplust efter pandemin där företagen inte kunnat möta den stigande efterfrågan har pressat upp priserna. Dessutom har kriget i Ukraina och stoppade gasleveranser till Europa från Ryssland lett till både ökade livsmedelspriser och energipriser. Varor som är svåra för hushållen att välja bort. På ett

år har elpriserna stigit med lite mer än 50 procent medan livsmedelspriserna ökat med 14 procent. Det var också dessa varor som stod för de största bidragen till inflationstakten i augusti.

Stigande priser på allt fler varor och tjänster

Konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) resp. med fast ränta exkl. energi (KPIF-XE). Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Källa: Konsumentprisindex (SCB)

Samtidigt är inflationen bred och flera varor och tjänster visar höga prisökningar. Även när energi exkluderas från inflationen så syns en tydlig ökningstakt. Många företag har fått ökade kostnader och dessa spiller nu över på konsumenten som får betala ett högre pris.

"Ökade kostnader för företag spiller nu över på konsumenten som får betala ett högre pris"

Samma dag som detta nummer av tidskriften kommer ut publicerar SCB nya inflationssiffror för september. De har inte tagits med i denna text.

Rekordhöga elpriser när Europa vill ha mer

Det är framför allt stora störningar på den europeiska energimarknaden som orsakat de kraftigt stigande elpriserna i Sverige. Bristen på gas i Europa leder till att europeiska hushåll nu behöver mer el. Det ökar efterfrågan och då de svenska elnäten är sammankopplade med övriga Europa kan el säljas och exporteras och priserna stiger även här. Särskilt för hushåll och företag i de södra delarna av landet. Dels för att Sverige exporterar mer el, dels för att det

finns flaskhalsar i stamnätet som begränsar överföringen av producerad el från norra Sverige.

"Elpriset i de sydligaste delarna av landet var 3,5 gånger högre än i augusti i fjol"

I augusti låg det genomsnittliga rörliga elpriset, exklusive skatter, på 327 öre per kWh för villaägare med direktverkande el i de sydligaste delarna av landet (elområde 4). Det var 3,5 gånger högre än i augusti i fjol. Det kan jämföras med knappt 42 öre per kWh för hushåll i de nordligaste delarna (elområde 1). Samtidigt väntas elpriserna fortsätta att stiga i vinter. Från politiskt håll har flera förslag lagts fram på hur hushåll och företag kan kompenseras.

Historisk höjning av styrräntan

Den snabbt stigande inflationen resulterade i en historisk höjning av styrräntan med 100 punkter i september. Riksbankens räntebesked innebär att styrräntan nu ligger på 1,75 procent. Senast den låg på dessa nivåer var 2012.

Obalanserna i utbud och efterfrågan är ett globalt fenomen och priserna på varor och tjänster stiger snabbt på flera håll i världen. Flera centralbanker fortsätter att strama åt penningpolitiken för att dämpa inflationen. Den amerikanska centralbanken Federal Reserve (Fed) höjde dagen efter Riksbanken sin styrränta med 75 punkter och räntan ligger nu på den högsta nivån sedan innan finanskrisen. I den internationella artikeln på sidan 14 går det att läsa mer om inflationen och centralbankernas räntehöjningar.

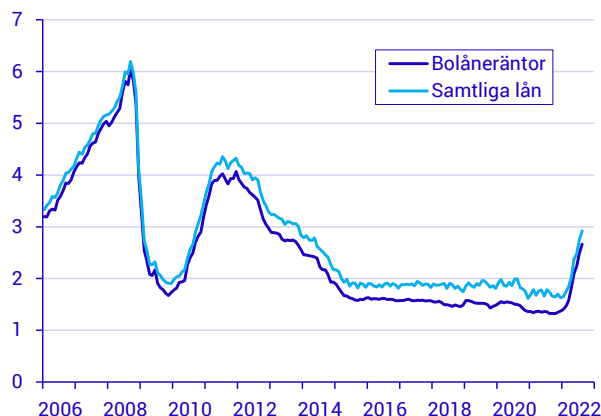
Allt högre räntekostnader

Högre styrränta leder till att det blir dyrare räntebetalningar för alla hushåll med rörliga lån eller nyligen omförhandlade avtal. Långivarna har höjt utlåningsräntorna i takt med att styrräntan klättrat uppåt. Det är en ny ekonomisk verklighet för många hushåll, och en särskilt dyr historia för dem med stora bostadslån där en allt större del av inkomsten går till att betala de allt högre räntekostnaderna. Även inlåningsräntorna har

börjat höjas, men inte i samma takt som utlåningsräntorna.

Högre räntor för hushållen

Hushållens genomsnittliga räntor på nya och omförhandlade avtal från monetära finansinstitut. Procent

Källa: Finansmarknadsstatistik (SCB)

Mycket pekar på att räntorna kommer att fortsätta uppåt. Riksbanken räknar med en inflation på runt 11 procent i början av nästa år och fler höjningar av styrräntan är att vänta. Hög inflation, stigande räntor och fallande reallöner minskar utrymmet för att konsumera. SCB:s månatliga konsumtionsindikator visar att hushållen redan håller hårdare i plånboken.

Hushållen drar ner på konsumtionen

Efter två månader i följd med nedgångar var hushållskonsumtionen oförändrad i augusti. Det är framför allt konsumtionen av möbler och inredning samt kläder och skor som minskat de senaste månaderna. Under pandemin ökade konsumtionen av möbler kraftigt när vi flyttade hem kontoret och spenderade mycket tid i hemmet. Sedan december i fjol har denna utgiftspost minskat varje månad och konsumtionen ligger nu klart under nivån innan pandemin. Så även för beklädnadshandeln.

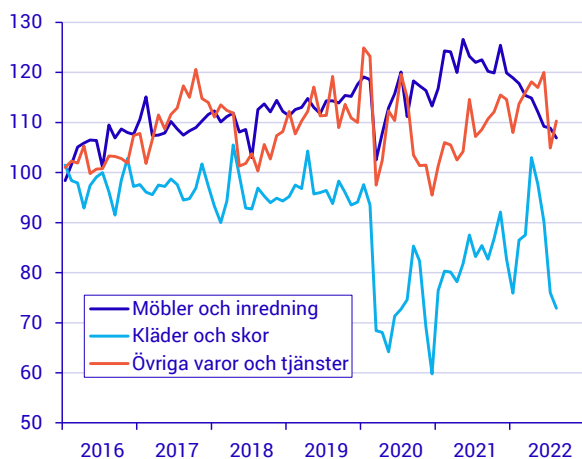
"Under sommarmånaderna har hushållen dragit ner på konsumtionen på en allt bredare front"

Under sommarmånaderna har hushållen dragit ner på konsumtionen på en allt bredare front. I augusti

visade de flesta utgiftsposter röda siffror. Konsumtionen av övriga varor och tjänster, som exempelvis hår- och skönhetsvård, smycken, omsorgstjänster samt försäkringstjänster, steg visserligen något men följde efter en kraftig rekyl nedåt i juli.

Lägre konsumtion av flera varor och tjänster

Hushållens konsumtionsindikator. Index 2015=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Omsättning inom tjänstesektorn (SCB)

Kontaktperson: Jenny Lunneborg 010-479 44 42

Fördjupning

Konjunkturklockan ger en snabb bild över Sveriges ekonomi

SCB:s konjunkturklocka visar att den svenska konjunkturen har försvagats allt mer de senaste månaderna. Det är speciellt indikatorer kopplade till hushållen som tynger bilden.

I samband med publiceringen av detta nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv (nummer 10 2022) lanserar SCB ett nytt visualiseringsverktyg: Konjunkturklockan. Länk till verktyget (SCB:s konjunkturklocka) finns i faktarutan i slutet av artikeln.

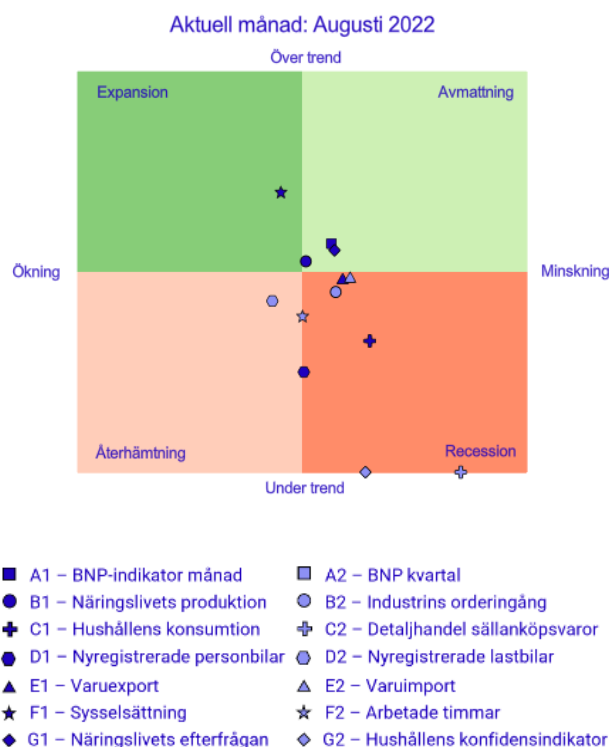
Syftet med det nya visualiseringsverktyget är att på ett överskådligt sätt visa hur läget i den svenska ekonomin ser ut samt hur konjunkturen förändras över tid. Användaren kan själv klicka sig fram, eller

använda verktygets uppspelningsfunktion, för att se hur indikatorerna rör sig månad för månad. Konjunkturklockan kommer att uppdateras månadsvis och den samlade bilden kommer i första hand att presenteras i Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

I denna artikel beskrivs inledningsvis hur konjunkturläget såg ut i augusti 2022. Det var vid publiceringstillfället den senaste månaden med data för samtliga månadsindikatorer. För fyra indikatorer fanns dock data även för september 2022.

Därefter beskrivs metoden, relativt kortfattat, och artikeln avslutas med fler exempel på hur man kan tolka konjunkturklockan. I faktarutan finns länkar till webbverktyget, konjunkturklockans webbsida, tabellen i statistikdatabasen samt metodbeskrivningen.

Majoriteten av indikatorerna under trend i augusti 2022

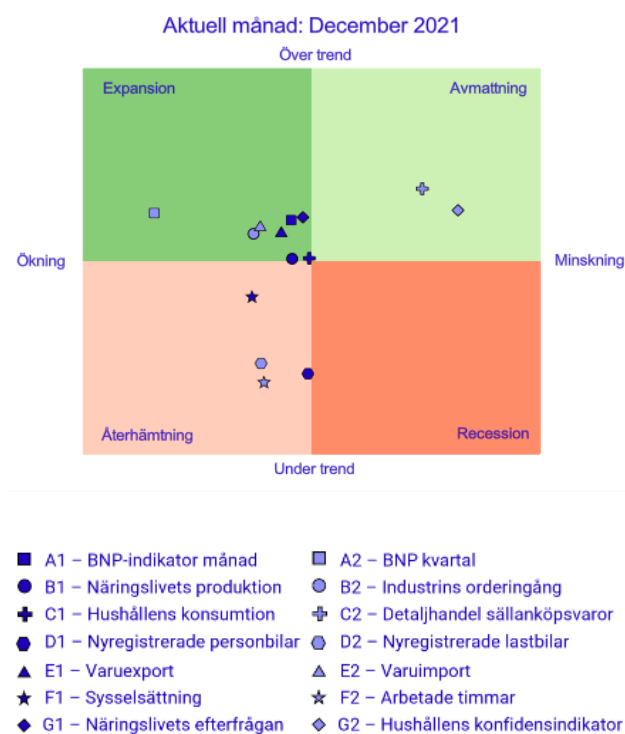
Tydliga tecken på konjunkturförsvagning

SCB:s konjunkturklocka visar för närvarande en förhållandevis dyster bild över läget i den svenska ekonomin. Allt fler indikatorer befinner sig i recessionsfasen i konjunkturcykeln. Det är speciellt hushållen som tynger.

Både hushållens konfidensindikator och sällanköpsvaruhandeln ligger tydligt under sin långsiktiga trend och är på nedgång, vilket innebär att de är i recessionsfasen. Även indikatorn för hushållens konsumtion har kommit in i recessionsfasen och nyregistreringen av personbilar ligger på gränsen mellan recession och återhämtning. Sammantaget avspeglar detta det alltmer ansträngda läget för hushållen med hög inflation och stigande räntor.

Samtidigt är bilden över ekonomin som helhet inte lika dyster. Den månadsvisa BNP-indikatorn ligger fortfarande något över sin långsiktiga trend och detsamma gäller produktionen i näringslivet. De har dock vänt svagt nedåt de senaste månaderna vilket innebär att de ligger i avmattningsfasen.

Vid årsskiftet var merparten av indikatorerna på uppgång

En jämförelse med december 2021 visar hur konjunkturen har förändrats under året. Vid årsskiftet var majoriteten av indikatorerna i återhämtnings- respektive expansionsfasen, alltså i de två vänstra kvadranterna som innebär ökningar. Det var endast två indikatorer (hushållens konfidensindikator och sällanköpsvaruhandeln) som hade vänt nedåt men de hade ännu inte nått

recessionsfasen. I augusti 2022 var läget det omvända. Endast två indikatorer befann sig på uppgång, alltså i återhämtnings- respektive expansionsfasen.

Indikatorerna speglar flera delar av ekonomin

Konjunkturklockan består av 14 indikatorer. De belyser sju olika områden i ekonomin och inom varje område finns två indikatorer. Från början fanns en bruttolista på drygt 60 indikatorer. De 14 indikatorerna valdes utifrån ett antal uppsatta kriterier.

Individuella indikatorer:

- Hög korrelation med BNP
- Följa BNP:s konjunkturcykel (vändpunkter inom 6 månader före eller efter)
- Förhållandevis jämn konjunkturcykel (fåtal mindre upp- och nedgångar)
- Lång tidsserie

Indikatorerna som helhet:

- Så många månadsindikatorer som möjligt
- Bra spridning av indikatorerna. De ska spegla hela ekonomin (exempelvis produktion, konsumtion, handel, arbetsmarknad)
- Bra blandning av ledande, samvarierande och eftersläpande indikatorer
- Långa tidsserier
- Framförallt utgöras av statistik från SCB

BNP brukar generellt anses som det bästa måttet för konjunkturutvecklingen i ekonomin och BNP kvartal valdes därför som referensserie. Då denna indikator endast uppdateras kvartalsvis är den huvudsakliga indikatorn för att följa konjunkturutvecklingen den månadsvisa BNP-indikatorn. Denna indikator har SCB tagit fram sedan våren 2020.

Samtliga indikatorer förutom BNP kvartal är månadsindikatorer. Näringslivets efterfrågan och hushållens konfidensindikator kommer från Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer, de övriga 12 är statistik från SCB.

Vissa indikatorer är mer av ledande karaktär vilket betyder att de vanligtvis ligger före BNP i konjunkturcykeln (exempelvis hushållens konfidensindikator). Några är eftersläpande (exempelvis sysselsättning och arbetade timmar) medan de flesta är samvarierande i förhållande till BNP (exempelvis produktionen).

Indikatorerna i SCB:s konjunkturlocka

Indikatorer	Frekvens	Källa
A. BNP		
A1- BNP-indikator månad	Månad	SCB
A2- BNP kvartal	Kvartal	SCB
B. Näringsliv		
B1- Näringslivets produktion	Månad	SCB
B2- Industrins ordergång	Månad	SCB
C. Handel och konsumtion		
C1- Hushållens konsumtion	Månad	SCB
C2- Detaljhandel sällanköpsvaror	Månad	SCB
D. Fordonsregistrering		
D1- Nyregistrerade personbilar	Månad	SCB
D2- Nyregistrerade lastbilar	Månad	SCB
E. Utrikeshandel		
E1- Varuexport	Månad	SCB
E2- Varuimport	Månad	SCB
F. Arbetsmarknad		
F1- Sysselsättning	Månad	SCB
F2- Arbetade timmar	Månad	SCB
G. Konjunkturbarometer		
G1- Näringslivets efterfrågan	Månad	Konjunktur-institutet
G2- Hushållens konfidensindikator	Månad	Konjunktur-institutet

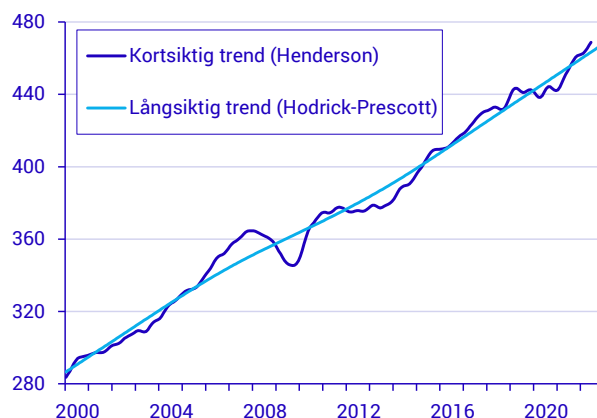
Konjunkturläget beräknas som avvikelserna från den långsiktiga trenden

För varje indikator skattas en kortsiktig trend och en långsiktig trend. Avvikelsen mellan den kortsiktiga och långsiktiga trenden är själva

konjunkturkomponenten. Skattningarna kan göras med många olika metoder. SCB har valt att skatta den kortsiktiga trenden med Hendersonfilter och den långsiktiga med Hodrick Prescott-filter. Se metoddokumentet (länk i slutet av artikeln) för ytterligare information.

Exempel BNP-indikator månad

Kortsiktig och långsiktig trend

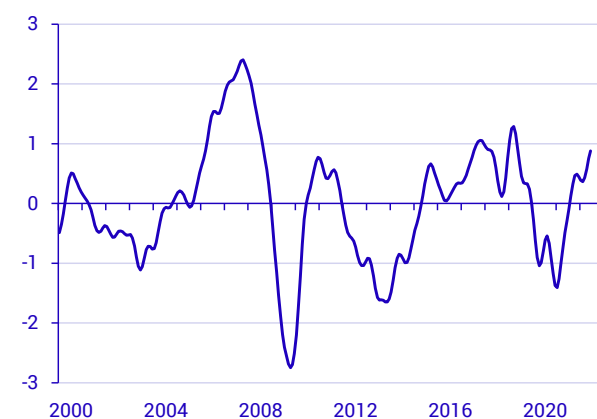

Källa: SCB

Avvikelsen mellan den kortsiktiga och långsiktiga trenden standardiseras sedan med medelvärde 0. Värden över noll indikerar att konjunktoren är starkare än normalt, och värden under noll att den är svagare än normalt.

Exempel BNP-indikator månad

Standardiserad konjunkturcykel, medelvärde=0

Källa: SCB

I konjunkturlockan visas motsvarande tidsseriediagram för var och en av de ingående indikatorerna. Data från januari 2000 och framåt har använts i skattningarna. För några indikatorer

(sysselsättning, arbetade timmar och näringslivets efterfrågan) finns dock endast data från 2001 tillgängligt.

Konjunkturcykeln består av fyra faser

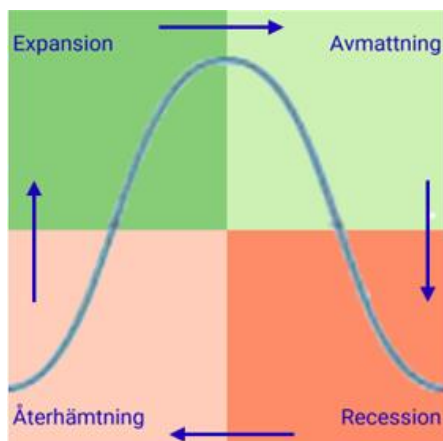
Indikatorerna kan även markerats (plottas) i ett koordinatsystem. De bildar då en konjunkturklocka med fyra kvadranter.

"Indikatorerna rör sig ett varv i klockan under en konjunkturcykel"

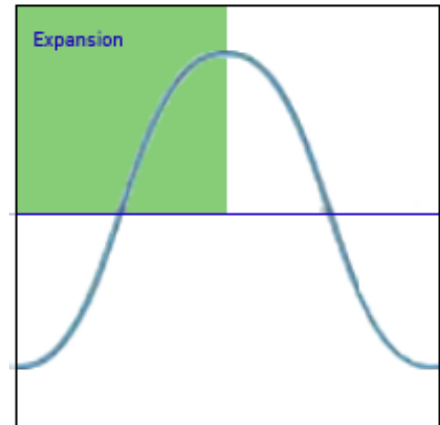
Koordinaten på den lodräta axeln visar om indikatorn ligger över eller under den långsiktiga trenden. Koordinaten på den vågräta axeln visar om indikatorn är på upp- eller nedgång jämfört med föregående period. För att indikatorerna ska röra sig medurs är skalan omvänd på den vågräta axeln. Det innebär positiv riktning i de två vänstra kvadranterna och negativ riktning i de två högra kvadranterna. Indikatorerna rör sig ett varv i klockan under en konjunkturcykel och passerar då de fyra konjunkturfaserna.

För att göra en liknelse med en "vanlig" klocka motsvarar klockan 12 toppen på högkonjunktoren och klockan 6 motsvarar botten på lågkonjunktoren.

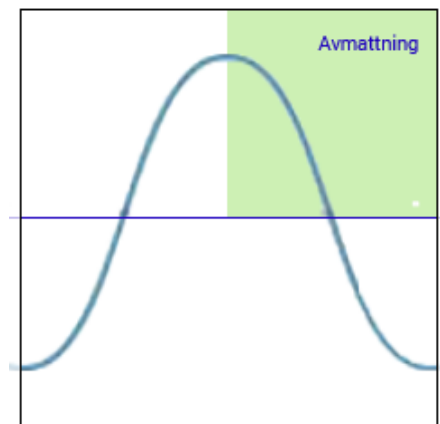
Skiss över rörelsen i konjunkturklockan

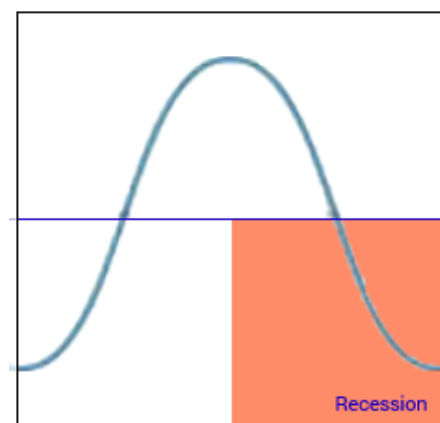
Expansion - indikatorn ligger över den långsiktiga trenden och har en uppåtgående trend.

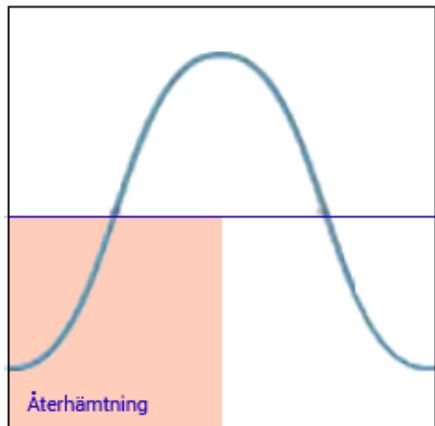
Avmattning - indikatorn ligger över den långsiktiga trenden och har en nedåtgående trend.

Recession - indikatorn ligger under den långsiktiga trenden och har en nedåtgående trend.

Återhämtning - indikatorn ligger under den långsiktiga trenden och har en uppåtgående trend.

I SCB:s konjunkturklocka finns en uppspelningsfunktion där man kan följa hur indikatorerna rör sig över tid. Det viktigaste i konjunkturklockan är hur indikatorerna rör sig som en helhet. De enskilda indikatorernas rörelse bör tolkas med försiktighet. Värdena uppdateras en gång per månad och vid varje uppdatering kan även tidigare värden påverkas.

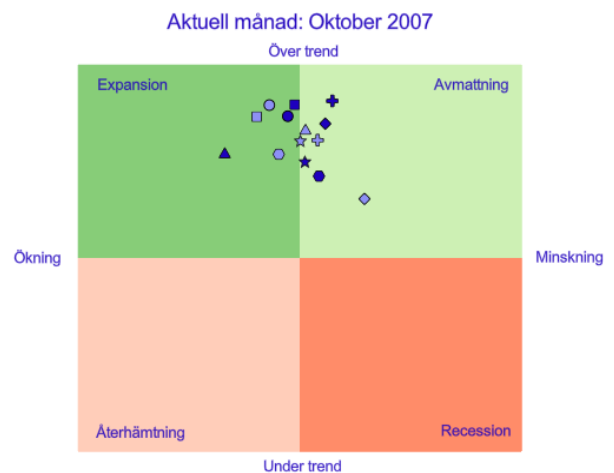
"Det viktigaste i konjunkturklockan är hur indikatorerna rör sig som helhet"

De teoretiska modellerna med perfekta sinuskurvor som presenterats här gäller dock inte i praktiken. Även om en jämn konjunkturcykel var ett av kriterierna för att en indikator skulle tas med i konjunkturklockan så har de flesta indikatorer en betydligt skakigare utveckling, med flera mindre upp- och nedgångar. Dessa kortsiktiga svängningar medför samtidigt att rörelsen i klockan inte blir en perfekt cirkel.

Tydligt konjunkturförlopp vid finanskrisen

Även om konjunkturklockan för närvarande visar att konjunkturen är på väg ner så är det inte helt entydigt då indikatorerna är spridda över samtliga fyra konjunkturfaser. I följande exempel visas att det var ett mer samstämmigt och tydligt förlopp när finanskrisen drog ner såväl den svenska som den globala ekonomin i en lågkonjunktur 2008–2009.

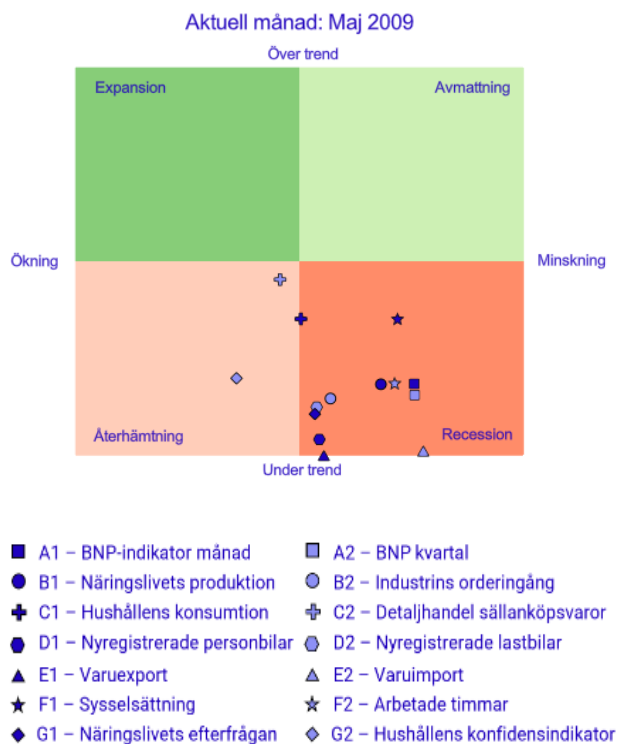
I oktober 2007 var det högkonjunktur

■ A1 – BNP-indikator månad	■ A2 – BNP kvartal
● B1 – Näringslivets produktion	● B2 – Industrins ordergång
✚ C1 – Hushållens konsumtion	✚ C2 – Detaljhandel sällanköpsvaror
● D1 – Nyregistrerade personbilar	● D2 – Nyregistrerade lastbilar
▲ E1 – Varuexport	▲ E2 – Varuimport
★ F1 – Sysselsättning	★ F2 – Arbetade timmar
◆ G1 – Näringslivets efterfrågan	◆ G2 – Hushållens konfidensindikator

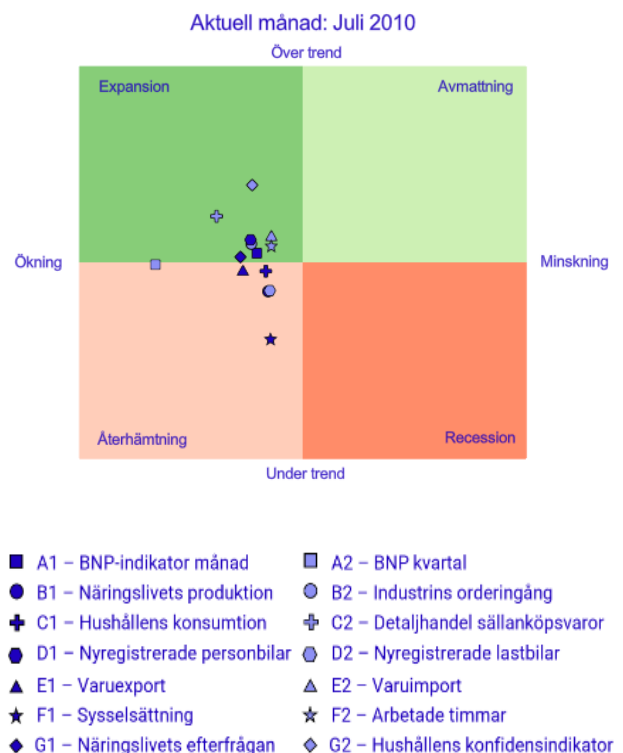
I oktober 2007 låg samtliga indikatorer tydligt över sin långsiktiga trend. Det rådde högkonjunktur. Vissa indikatorer hade toppat och rört sig nedåt (avmattningsfasen) medan andra fortfarande var på uppgång (expansionsfasen). Den månatliga BNP-indikatorn låg precis på gränsen mellan expansion och avmattnig, vilket betyder att den var på toppen av högkonjunkturen.

I maj 2009 var det lågkonjunktur

I maj 2009 hade samtliga indikatorer sjunkit under sin långsiktiga trend. Det rådde med andra ord lågkonjunktur. De flesta indikatorer var på nedgång (recessionsfasen) medan några hade vänt uppåt (återhämtningsfasen). Den månatliga BNP-indikatorn befann sig tydligt i recessionsfasen.

I juli 2010 var konjunkturen på uppgång

I juli 2010 var fördelningen ganska jämn mellan indikatorer som låg över respektive under sin långsiktiga trend. Samtliga indikatorer låg i de två vänstra kvadranterna vilket betyder att ekonomin var på uppgång. Den månatliga BNP-indikatorn hade precis lämnat återhämtningsfasen och gått över till expansionsfasen.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Läs mer

[SCB:s konjunkturklocka \(interaktiv dashboard\)](#)

[Konjunkturklockans webbsida](#)

[Tabell i statistikdatabasen](#)

[Metodbeskrivning](#)

Internationell utblick

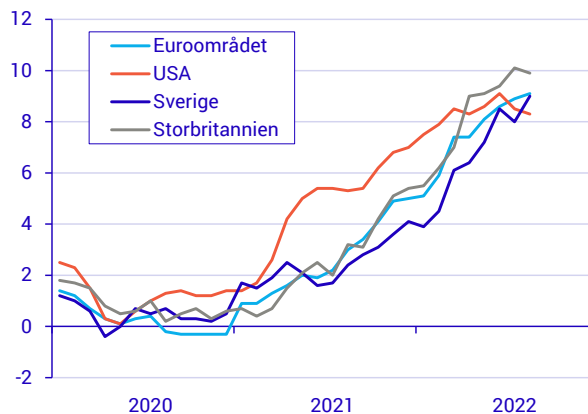
Centralbanksräntorna stiger

Pandemi och krig har minskat utbudet av varor och tjänster på världsmarknaden. Detta driver upp priserna och inflationen är hög på fler håll i världen. Centralbankerna tar i med hårdhandskarna och höjer styrräntan raskt. Bilden är densamma i flera stora ekonomier.

Den höga inflationen i flera länder fortsätter att prägla utvecklingen på de finansiella marknaderna efter sommaren. Det är flera faktorer som ligger bakom. Dels produktionsstörningar till följd av pandemin, dels kriget i Ukraina. De snabba prisökningarna urholkar hushållens köpkraft då lönen inte följer med uppåt i samma takt.

Gemensamt för prisökningarna i Sverige, euroländerna, Storbritannien och USA är övergången från kraftigt höjda drivmedelspriser i början av året till en bredare inflation med bland annat stigande mat- och energipriser som drivande efter sommaren. Återhämtningen efter pandemin drev på inflationsökningarna i USA mer än i Europa redan under våren 2021. Först några månader senare tog prisökningarna fart på allvar även i Europa. De senaste två månaderna har den amerikanska inflationen dämpats något. USA, Sverige, euroområdet och Storbritannien hade i augusti alla en inflation mellan 8 och 10 procent. Sverige har inte haft en så hög prisökningstakt på 30 år.

Den allmänna prisnivån nära tio procent högre än för ett år sedan KPI för Storbritannien och USA, KPIF för Sverige, HIKP för euroområdet, årlig prisutveckling, procent

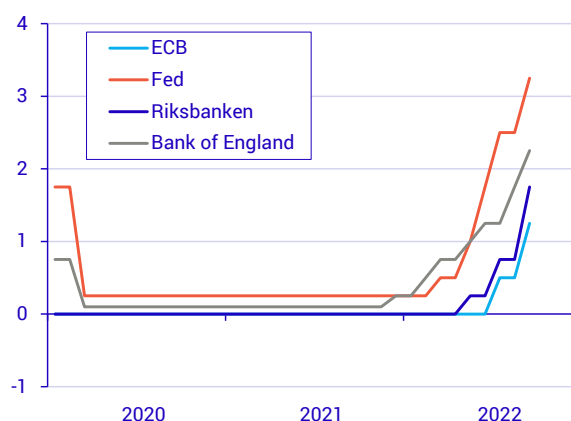
Källa: Macrobond

Centralbankerna tar krafttag

Centralbankerna i Sverige, Storbritannien, euroområdet och USA har alla som mål att hålla inflationen runt 2 procent. För att dämpa de stegrande prisökningarna har centralbankerna runt om i världen kraftfullt höjt sina styrräntor de senaste månaderna. I september höjde Riksbanken räntan med en procentenhet till 1,75 procent. Både i England och USA ligger styrräntan ännu högre. Fed:s nya ränta från september ligger i spannet 3,00–3,25 procent.

Centralbanksräntorna har stigit kraftigt

Styrränta centralbanker, procent

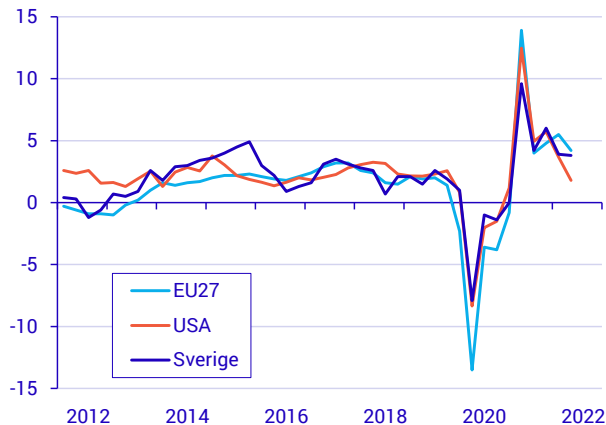
Källa: Macrobond

Kontaktperson: Caroline Ahlstrand 010-479 43 33

Indikatorer för Sverige, EU och USA

BNP-tillväxten föll i USA

BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

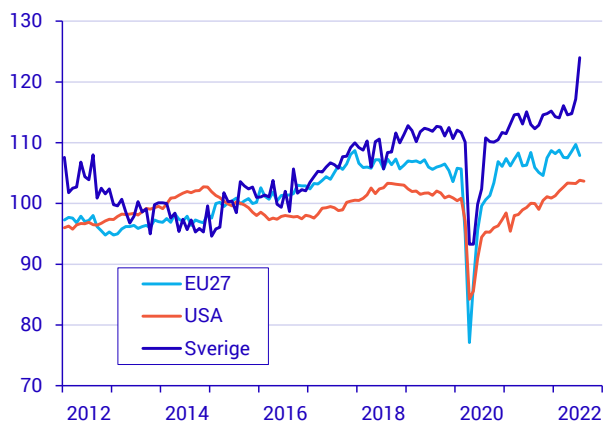

Källa: Eurostat och OECD

- Svagare tillväxt i amerikansk ekonomi under andra kvartalet 2022.
- Tillväxten i både Sverige och EU-länderna var förhållandevis god andra kvartalet.

Svensk industriproduktion stark i juli

Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

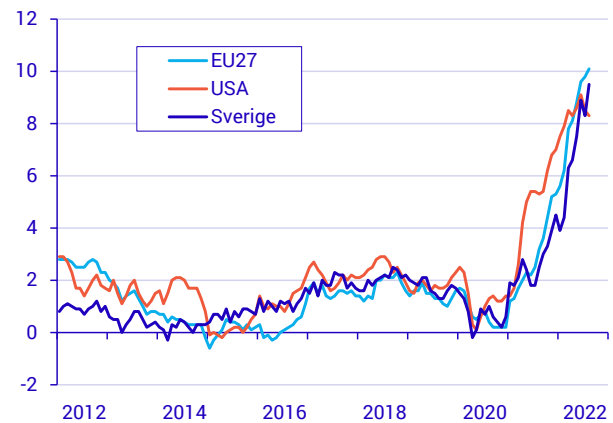

Källa: OECD

- Den svenska industriproduktionen steg rejält i juli och föll sedan tillbaka i augusti.
- I både EU och USA var det en mer normal utveckling i juli.

Inflationen i USA mattades av från hög nivå

HIKP för Sverige och EU27, KPI för USA, årsförändring i procent

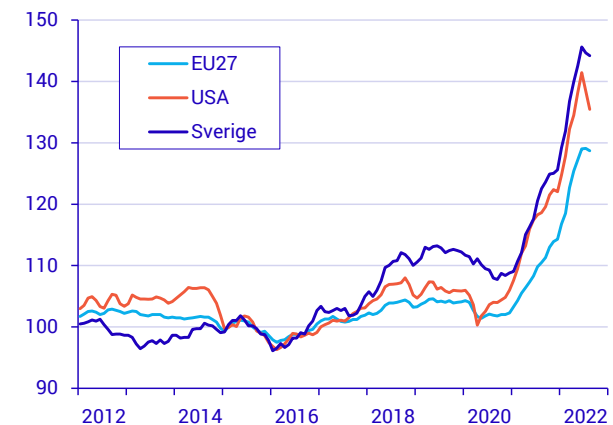

Källa: Eurostat och U.S. Bureau of Labour Statistics

- Inflationen i USA föll från 9,1 i juni till 8,3 procent i augusti.
- Inflationstakten i Sverige och Europa fortsatte upp i augusti. HIKP nådde 10,1 procent i EU27.

Producentpriserna faller efter två år av kraftiga prisökningar

Producentprisindex, index 2015=100

Källa: OECD

- I juni 2022 låg producentpriserna 20 respektive 24 procent högre än i juni 2021 i USA respektive Sverige.
- Producentpriserna i USA har fallit från höga nivåer de senaste två månaderna. I Sverige och EU27 var prisnedgångarna måttliga i augusti.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Omslag - Felix Günther, Unsplash

Sidan 4 - Dilok Klaisataporn, iStock

Sidan 14 - Comfreak, Pixabay

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2022-A28T12209_pdf

Ansvarig utgivare: Mattias Björling

Redaktion: Jenny Lunneborg (redaktör)

Caroline Ahlstrand

Monica Andersson

Johannes Holmberg

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se